

مهدوی‌نیا، محمدتقی

بررسی آیات موهم تناقض

سال دفاع: ۱۳۷۸

راهنما: محمدهادی معرفت

مشاور: محمود رجبی

چکیده

این رساله، تلاشی است در جهت پاسخ‌گویی به موارد موهم تناقض، و برطرف کردن شبهاتی که مخالفان یا ناآشنایان به کلام الهی، مطرح کرده‌اند.

در این رساله، مطالب بدون فصل‌بندی خاص، به شرح زیر عرضه شده است: پس از بیان مبادی تحقیق، مسئله اعجاز قرآن و وجوه آن مطرح، و کلام شهرستانی در خصوص اعجاز، بیان و نقد شده است. مطلب بعدی، پیشینه موضوع و دلایلی است که موجب نگارش این رساله شده است؛ از جمله: «جامع نبودن، نارسایی پاسخ‌ها، نبودن تألیف مستقل».

جایگاه موضوع در علوم قرآنی و تعریف واژه‌های تدبر، اختلاف و انواع آن، ادامه بحث رساله است. سپس نگارنده در بحث «منشأ اختلاف در کارهای بشری»، به «تکامل تدریجی، تأثیر عوامل اجتماعی و درونی بر گفتار انسان، تأثیر انگیزه‌ها بر کلام انسان، و تفاوت استعدادها» اشاره کرده است. آن‌گاه منشأ توهم اختلاف در قرآن را، ناآگاهی از محتوای آیات و آگاهی اندک از مسائل اخروی دانسته است. در پایان نیز ۲۵ مورد از آیات موهم تناقض را ذکر کرده و به تفصیل به بررسی آنها پرداخته و اشکالاتشان را

تیین و برطرف کرده است. برخی موضوعات مربوط به این آیات که نگارنده به آن پرداخته است، عبارت‌اند از:

۱. آیات مربوط به نسیان و فراموشی خداوند؛

۲. سخن گفتن در قیامت؛

۳. سؤال در قیامت؛

۴. رؤیت خداوند؛

۵. مسئله جبر و اختیار؛

۶. منشأ شر و بلا؛

۷. سرنوشت انسان.